

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy óra	1 "
Egyes szám 4 kr.	

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer Pál könyvkereskedése Nagybecskerek, Hunyady(fő)-utca 10. sz., hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólamlások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Ferencz-József-tér,
Bauer-féle ház
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogad-
tatnak el. Azonkívül az
összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap,
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

A magyar nyelv a torontálmegyei népiskolákban.

Nagybecskerek, május 5.

Ama valóságos méhszorgalommal megszerkesztett könyvben, melyben Steinbach Antal, Torontálmegye tanfelügyelője, megyénk tanügyi állapotát ismerteti, legszivesebben pihenünk meg azon fejezetnél, melyben a szerző „A magyar nyelv“-ről szól.*)

Egyrészt azért, mivel ugylátszik a szerző ezt a fejezetet dolgozta ki legnagyobb gonddal és szeretettel, főleg azonban azért, mert e tárgy kell, hogy leginkább érdekelje mindazokat, kik megyénknek nemcsak tanügyével, de magyarosodási és közművelődési viszonyaival szívesen foglalkoznak.

E fejezetből megtudhatják mindazok, kiket illet, mennyire téves azon nézet, mintha valaki el akarná nyomni a nemzetiségek nyelvét. De igenis különös gondot fordítottak megyénk polyglott községeiben, hogy a gyermekek anyanyelvükön kívül hazánk zengzetes nyelvét tanulják meg első sorban, mi ép oly hazafias, mint hasznos kötelesség. Mert a ki a nyilvános életbe akar lépni, ki hazánkban álláshoz akar jutni, annak természetszerűleg mindenekelőtt magyarul kell tudni. Ezért tanul a lengyel Porosz-

*) Torontál vármegye és Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város tanügyi állapota 1876-1890. Irta Steinbach Antal kir. tanácsos, torontálmegyei kir. tanfelügyelő. Nagybecskerek, Pleitz könyvnyomdája 1892

országban németül, ha magasabb állásra törekszik; Irland és Skócia, valamint Hindosztán lakói angolul; Oroszországban a lengyel, török, a finn és német oroszul. Így van ez minden oly államban, hol a lakosság nemzetileg vegyes. Ez okból tanulta a magyar, szerb, román és tót az abszolút kormány alatt Magyarországon a német nyelvet.

De Istennek hála ez idők elmúltak, s ki ma nem bírja tökéletesen a magyar nyelvet, az nem tarthat igényt arra, hogy nyilvános pályán állást nyerjen el.

Érdemesnek tartjuk a szerző e tárgybeli következtetéseit szószerint idézni:

„A nemzet élénken fájlalván százados mulasztásait, lázas gyorsasággal fogott hozzá, hogy ugy az iparban, a művészetben és tudományban elérje azon színvonalat, hol a művelt nemzetek létjoga kezdődik. Büszkének lehetünk az eddig elért eredményekre. Arra kell hatványozni erőnket, hogy a magyar állam eszme az őt megillető helyét elfoglalja hazánk heterogén elemekből alkotott lakossága megtanuljon magyarul beszélni és érezni. Saját anyanyelvét becsülje, szeresse; de fel kell ismernie minden honpolgárnak a saját érdekeért a honi nyelv szükséges voltát.

Az angol, a föld bármely részén, hol letelepszik, elvárja, hogy az ottani nép tanulja meg nyelvét; a francia és német mindenhol magával viszi nemzeti érzületét s azt a nyelvvel együtt, a kölcsönösség kötelezettsége nélkül, reá erőszakolja a lakosságra. A magyar ezt még honosaival sem tette soha! Inkább ő tanulja meg előbb a más nemzetiségek nyelvét melyekkel együtt lakik.

A szomszéd Bács-Bodrog, Temes, Krassó, Szörény, sőt Torontálmegyében is igen sok község van vegyesajku lakossággal. Magyar és német, magyar és szerb, magyar és román lakosok vegyesen laknak együtt. És mit tapasztalunk? Azt, hogy a felnőttek legyenek magyarok, vagy németek, sőt még a 10-12 éves gyermekek is, majdnem jól beszélnek a szerb vagy román nyelvet. Hol tanulták azt? Az utcán. Ki volt a tanítójuk? A nyilvános élet, a társadalmi érintkezés.

Másképen áll a dolog a magyar nyelvvel. Vannak különböző nemzetiségek lakta olyan községek is, hol a felnőtt szerbek, románok és németek, többé kevésbé beszélnek ugyan magyarul, de a 10-12 éves tanuló a magyar nyelvet még nem sajátította el. Ha az ilyen gyermek magyar pajtásával találkozik, játszásközben szerbül, románul, szóval idegen nyelven érintkezik vele. Azért kötelessége

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A gólyák családi életéből.

(Természettudományi csevegés.)

— A „Torontál” eredeti tárczája. —

Mikor a tavasz langyos melege beköszönt s a föld fagyával a vizeket borító jégkéreg eltűnik s úgy Józsefnapja táján megérkezik a gólyák, mint a tavasz előhírnökeit örömmel üdvözlük mindenütt.

Örülnek nekik, mint régi ismerősöknek, mert minden fészekbe az a pár érkezik, mely azt építette. De sajátságos, nem mind a ketten jönnek meg egyszerre, hanem először csak az egyik és ez a gólya papa. Mint udvarias és szerető férj előre siet, hogy tájékozzék az iránt, mi ujság a régi lakás körül. Nem rongálták-e meg, lesz-e sok dolog a kitározásával, avagy nem pusztították-e el egészen?

Mindezekről tudomást szerezvén, egyik két napi időzés után eltűnik. Ha a régi fészket türethető állapotban találta, eltűnése után harmad napra megjelenik az ő párjával s csakhamar hozzá fognak a tatarozás fáradságos munkájához. Mások meg új fészkeképítéshez látnak. Ez legnagyobb részt a tavalyi nemzedék, mely e kedves, de nehéz munkával most küzd meg először. Igen, először, mert hiszen még csak most töltik be életük első évét. Egy éven alul pedig még a gólyák sem alapítanak csalá-

dot. Egy éves korukban is csak azok az urfiak, kiknek sikerül feleségre szert tenni. Mert nem megy ám ez oly könnyen, mikor oly sok a férfi és oly kevés a nő.

Mikor aztán minden rendben van, a gólyamama négy-öt ludtojasnyi fehéres tojást rak bele s egy hónapig ül azokon, mely idő alatt a gólyapapa a legnagyobb odaadással ápolgaltja, dédelgeti. A kis feleség nem szenved hiányt semmiben; ha egy kis sétarepülést akar tenni, a minthogy tesz is, a gólyapapa példás türelemmel ül a tojásokra, hogy ki ne hüljenek. Élénk kelepeléssel üdvözi a menyecskét megérkezésekor s a legnagyobb készséggel engedi át neki a helyét, hogy kipihenje a séta fáradalmait.

A férjecske néha két óra hosszáig vagy még tovább is oda van és a kis feleség példás türelemmel várja visszatértét. Néha azonban hiába várakozik. Nem jön. Egy ostoba gólyó, vagy más valami találta és — a gólyamama özvegyen marad. Keserves bánat honosodik meg e nem várt szerencsétlenségre az ő szívében s ha ez óriási szerencsétlenséget nem enyhítenék az anyai örökök, akkor örökre elhagyná azt a kedves fészket. Így azonban vár és tűr. Távozásakor gondosan betakarja tojásait s nagyon siet azokhoz visszatérni, hogy baj ne essék bennök.

A kis menyecske néha három napig is viseli az özvegyesség fátyolát, mikor aztán egy árván maradt gólyaurfának nyújtja oda

— a férj megüresedett helyét. A mostoha papa épp oly gondosan táplálja kicsinyeit, mint az igazi. Ha pedig a kis feleség utközik össze séta közben valamelyes gólyóval, akkor az özvegyen maradt papácska gondozza árváit. A férj sokkal tovább marad özvegyen, mint az asszonyka, mert a gólyaasszonyok, ha már özvegyen maradnak is, nem kóborognak. De azért kíváncsian nézik, nem jön-e valaki s a mint észre veszik, hogy jön, sietve csinálnak neki helyet, mit az természetesen rögtön el is foglal.

Egy hónap elteltével kikelnek a kicsinyek, melyek nagyon esetlenek, gyámoltalanok és csunya. Testüket sárga pihék fődik, csőrük s lábaik feketék.

Hogy a gólyapár milyen hűséges egymáshoz, kitűnik abból, a mit Brehm mond.

„Egy alkalommal — beszéli a nagy ornithologus — Afrikában utazván, csodálkozva lattam egy rét közepén egy gólyát akkor, mikor a többiek már rég visszatértek Európába. Miután nem tudtam a titok nyomára jönni, lelöttem. Meglepetve vettem észre, hogy a nőtény gólya azért maradt vissza, mert az egyik szárnya el volt törve és így nem kelhetett a nagy utra. Kis vártatva megérkezett a him is, ki felesége iránti szeretetből elhatározta vele maradni Afrikában.” Brehm nem kételkedik abban, hogy hasonló esetben az asszonyka sem riadt volna vissza ily önfeláldozástól.

Ha azonban az asszonyt rajta kapja a

Magyarországon minden iskolának, hogy a bármely nemzetiségű tanulókat a magyar nyelvben annyira kiképezze, hogy azok jövőben életpályájukon érintkezessenek a magyarajku polgártársakkal.

Bizonyosan nagyon előnyös, sőt kívánatos és szükséges az ország némely vidékein a német, vagy más nyelvnek ismerete is, különösen azokra nézve, kik az ilyen vidéken óhajtanak valami társadalmi állást elfoglalni.

Steinbach azután bőven kifejti, mennyire indult ki a kormány a honpolgárok szempontjából, midőn a magyar nyelv tanítását kötelező 1879. évi XVIII. tv.-czikket életbeléptette, mely a magyar nyelv rendszeres tanítását kötelességévé teszi bármelyik jellegű iskolának.

Hosszasabban kiterjeszkedik azon áskálódó tevékenységre, melyet a „Deutscher Schulverein“ ezen időben kifejtett, s melyre a bánati németek hazafiságuk fényes dokumentációjával feleltek, midőn ama egyesület gyámkodását és tolatkodását a leghatározottabban visszautasították.

..... A magyar törvényhozás intézkedései semmiben sem ellenkeznek a nemzetiségek jogos igényeivel. Mindenik a saját nyelvét használja s mint élő nyelvet műveli a családban úgy, mint a népiskolában, az egyházban, vagy a társadalmi életben egyaránt. Csak annak, ki magasabb életkorokba akar lépni és magasabb társadalmi állást ohajt elfoglalni, szükséges az országos nyelvet tökéletesen elsajátítania; ellenben a ki megelégszik azzal, hogy földmivelő legyen, vagy más alantabb állást töltsön be s lemond a szellemi haladás örömeiről és előnyeiről, melyek hazánkban a magyar nyelv tökéletes tudását feltételezik: az nem köteles tudni a magyar irodalmi nyelvet, de saját jól

felfogott érdeke és honpolgári kötelessége akkor is megköveteli tőle, hogy az ország nyelvét ismerje. Csak az izgatás szelleme, a politikai elfogultság és rosszakarat képesek ebben sérelmet látni! Ilyen különzők mindig voltak; de vannak hála a Gondviselésnek nagy számmal mások, kiket a higgadt megfontolás és az őszinte hazaszeretet, nem pedig az ellenállási viszketeg és makacsság vezérel, midőn az önnön érdeküket szolgáló magyar nemzeti nyelv elsajátításáról van szó.

Legközelebbi cikkünk feladata leendő számokkal kimutatni azt az örvendetes eredményt, melyet megyénk népiskolái az utolsó évtizedben értek.

Berlini bankárok a valuta ellen. Utólag jelentik Berlinből, hogy a valutaforgalomban megállapított reláció ellen ott megindított támadások bankárok befolyásának tulajdoníthatók, a kiknek érdekében állott hangulatot csinálni a magyar és osztrák értékek ellen és a rubel mellett. De a kísérlet meghiusult, mert egész Németországban senki sem azonosítja magát a „Nord.“ közleményével. Hogy a latin éremkonvenczióban megállapított értékviszony (1:15.5) vételessé alapul, azt senki komolyan nem veheti. Mert azok, a kik most megütköznek rajta, hogy 1 forintért csak 84 krt kapnak aranyban, azaz 2.10 frankot: a 15.5-ös reláció szerint csak 64 aranykrajcárt kapnának. A 214 frankos reláció tehát egyenesen a külföldi hitelezők érdekében áll. Különben a legmérvadóbb banksoportok teljességgel nem haladnak egy utór a kisebb bankárok által támasztott mozzanattal, sőt teljes erejükkel segítik diadalra a valutarendezéssel kapcsolatos kölcsönmiveletek és konverziók ügyét.

Titkos anarchista társulat. Belgium az utóbbi napokban még nagyobb mértékben színhelye az anarchista üzemeknek, mint Franciaország. Különösen Lüttichben történt egymásután négy robbanás s mindegyik roppant kárt okozott. Még veszedelmesebb dolgokat terveztek Gentben,

hol formasierü titkos társulat alakult, hogy a polgármesteri hivatalt s a többi középületeket levegőbe röpitse. Szerencsére azonban a rendőrség még idejében nyomára jutott a szörnyű tervnek s elfogta az összeesküvés tagjait. Más városokban szintén nagy számmal történtek elfogatások, a mint a börtönök általában mindenütt tömve vannak a nélkül, hogy a merényletek megszűnnének. A május megkezdődött s a legtöbb államban a nyugtalanság az utolsó napokban nemcsak nem csökkent, hanem egyenesen fokozódott.

HIREK.

— A „Torontálmezei Gazdasági Egyesület“ május hó 16-án, délután 4 órakor Nagybecskerekben, a megyeháza nagytermében tartja tavaszi félévi közgyűlését Csekonic Endre gróf elnöke alatt. Ezt megelőzőleg az egyesület igazgató választmányja ül össze, míg az egyesület létezési bizottsága május 16-án délután 5 órakor tartja ülését ugyancsak a megyei székház nagytermében, mely két utóbbi üléseken szintén Csekonic Endre gróf fog elnökölni.

— **Fényes ebéd.** Nákó Kálmán gróf a napokban fényes ebédet adott a nemzeti kaszinó földszinti helyiségében, melyen a többek közt számos torontálmezei képviselő vett részt. Jelen voltak Szapáry Gyula gróf kormányelnök, Podmaniczky Frigyes báró, a szabadelvű part elnöke, Bánffy Dezső báró, a ház elnöke, Dániel Ernő, Nikolics Feodor báró, Rohonczy Gedeon, Pap Géza dr., Hieronymi-Károly, Joanovics István, Demkó Pál, Csávossy Béla, Rónay János országgyűlési képviselők mint hivatalosak. Az első felköszöntőt a háziur mondta a miniszterelnökre, a kifogástalan gentleman és jó pártvezérre. Majd Dániel Ernő méltatta a háziur érdemeit, hivatkozva azon humánus intézményekre, melyek létüket Nagy-Szentmiklóson Nákó grófnak köszönhetik.

— **Estély a színházban.** A torontálmezei magyar nyelvterjesztő egyesület május 15-iki estélye iránt ritka érdeklődés ural-

férj valamelyes tiltott cselekményen, akkor bosszúja kegyetlen. Egy ilyen esetet beszéltek el az alábbiakban:

Egy napon a szomszéd 12—13 éves fia felmaszott az istálló tetejére a gólyafészekhez s az abban levő fiókák egyikét egy kis sárga pelyhes libafiókával cserélte ki, természetesen a gólyaszülők távollétében.

Nemsokára a csere megtörténte után megérkezett az anya egy hatalmas békával a szájában. A kicsinyek a fészek szélé felé kapaszkodva igyekeztek anyjuk szájából kivenni a falatot, hosszú, vörösödő, de még gyöngye csőrükkel. De az anya, mint ez olyan mamához illik, ki fiókait jó nevelésben akarja részesíteni, nem engedett nekik, hanem a fészek szélére szállva széttépte a békát s igazságosan osztotta el négy cseméje közt. Ezek nagy mohón nyelték el a zsíros falatot. Észre sem vette, hogy a négy cseméte közül egy hozzá sem nyult a reggelihez, hanem nyugodtan aludt meleg fekhelyén.

Miután a kicsinyek jóllaktak, leheveredtek; most jónak látta az anya szárnyaival betakargatni őket, hogy az égető nap sugaraitól védve alhassanak s szépen reájuk ült.

Rövid időre ezután megérkezett az apa is egy hatalmas siklóval a csőrében. Valóságos gyönyör volt nézni, mily szépen és ügyesen uszott a kék éterben, s szinte látszott rajta a vágy, fiókait minél előbb megvendégelhetni.

A feleség már jókora távolságról észrevette, s felállva fiókáiról, a fészek peremére

lépett, hogy szentélyének küszöbén üdvözölhesse.

A mint ez leszállott, az asszonyka kelepelgetni kezdett.

A férj letette a kigyót, szeretettel visszanozta a kelepelést, a mint azonban a fészekbe nézett, hirtelen elhallgatott.

Hirtelen, igen, egyszerre, mintha a csőre tört volna le.

Mit látott? a mi ilyen hatással volt reá?

Semmit. Csak a cserét vette észre és ez elég ok volt arra, hogy gyanu támadjon a szivében az asszonyi hűség iránt. (Ilyenek a férfiak.)

De mégis, mintha nem hitt volna szemének, elfordította a fejét s gondolkozni látszott. Azután pár lépést hátrálva, óvatosan közeledett a fészekhez s mind mélyebb és mélyebben tekintve beléje, igyekezett a valóról meggyőződni. Azonban mindannyiszor hirtelen visszakapta a fejét, mintha csipés től félt volna.

Igen sokáig huzakodott gondolataival és sehogy sem akarta elhinni, hogy csalódott a feleségben.

Szomoruan sütötte le a fejét.

A feleség, ha nem is vette még észre a cserét, de a mellőzés, melyben férjem uram részesítette, nem kerülte ki a figyelmét. És úgy látszott, mintha ez iránt kérdezősködött volna is, de a magát becsületében sértve érzett férj „feleltre“ sem méltatva életpárját, egy merész mozdulattal szárnyra kapva, elrepült.

Az asszonyka nem ült vissza fiókáira, hanem féllábra állva gondolkodott s bizo-

nyosan azt az axiómát ismételte, hogy „a ki szerelmes, az bolond is“. Majd kijózanodik s akkor megbánja, a mit tett.

Ez a nyugodtság azonban csak látszólagos volt, mert a mint az idő mult s a férjeske nem tért vissza, bizonyos nyugtalanság vett rajta erőt, a mi abból tünt ki, hogy többször tett kísérletet az elrepülésre, de mindannyiszor lemondott e szándékról.

Be-bepillantott a fészekbe és fél lábra állva, varta a történetüket.

Ugy egy óra múlva megérkezett a férj vagy huszadmagával.

Az asszonyka gyors mozdulatot tett a haragos férj kiengesztelésére, de hirtelen abban hagyta, valószínűleg azért, mert a bőszerű egy pillantásra sem méltatta.

Ha a gólya-asszonyságnak könyei vannak, bizonyosan elmossa árjaival azokat a hivatlan vendégeket, talán még a férjét is. De ezek hiányában csendes megadással türe a mellőzés keserűségeit. Mintha tudta volna, hogy az asszonyok osztályrésze a türes és önmegadás. (Szegény asszonyok.)

A vendégek nagyobb része urakból, kisebbik része hölgyekből állott, kik mindannyian a fészek közelében telepedvén le, egyenkint győződtek meg arról, hogy a mit a ház ura mondott, való igaz. Az elsőfoku vegyes bíróság valószínűleg ezt állapíthatta meg, mert rövid ideig tartó kelepelés után annyifelé repültek, a hányan voltak. A férj velők.

A szegény asszonyka mélyen sértve e szokatlan látogatás, de még inkább a látogatók udvariatsága által, fájdalommal

kodik a közönség körében. És valóban az estély műsora a közreműködők ismert művészete, valamint egy pár érdekes új erő megnyerése olyan élvezettel kecsegtet, hogy minden kétségen felül előre bizonyos a minden zugában megtelt színház képe. A rendezőség legközelebről közzéteszi a műsort, és addig is csupán annyit jegyzünk meg, hogy ismert és újonnan föllépő műkedvelőink örömmel sietnek a rendezőség főhivásának eleget tenni és minden habozás nélkül rendelik tehetségeiket a hazafias ügy szolgálatára. Az estély napján tudvalevőleg a „Torontál“-regatta egyesületének keresztelési ünnepélye is vegbe fog menni, és az ezen ünnepélyre, valamint a masnapi nagy megyegyűlésre várt előkelelések nagyban fogják megjelenésükkel emelni az estély díszet.

— **Uj ügyvéd.** Rózsa Vilmos dr., köz- és váltóügyvéd, a ki itt tartózkodása idején egyik kedvelt tagja volt a fiatalságnak, majus hó elsején Budapesten, József-ter 4. szám alatt megnyitotta ügyvédi irodáját.

— **Esküvő.** Molnár Mihály, a tiszta szabályozási társaság igazgatója, ma reggel 5 órakor vezette oltárhoz a helybeli r. kath. plébánia templomban Mazur Anna kisasszonyt.

— **Török Ferencz** altábornagy, a csendőrség főfelügyelője, most van szemleüjan. Az altábornagy a napokban megvizsgálta a nagykikindai szárnyparancsnokságot s Nagy Gábor csendőrszázados előtt teljes megelegedését fejezte ki.

— **Németek czirkusza.** Abban a sok főfőlegesen nemet dologban, a mi Nagybecskerekben kelletlenül fölbujánzott, nem éppen minden érdekesség nélkül való az az eredeti fölfogás sem, melynek egészen tapintatos kifejlődésében az ideérkezett Enders-féle czirkusz „igazgatósága“ csak német plakátokon hirdette, hogy az előadásokat tegnap megkezdette. Ha Enders ur ezalatt azt érti, hogy csak a becskereki német közönséget óhajtja szellős sátrában látni, akkor minden rendben van és a magyar közönség ezt vegye egyszerűen tudomásul; ha pedig azonban ez csak párja akar lenni azoknak a baklövésnek, me-

lyek nálunk a magyar közönség rovására nem is olyan ritkán esnek meg, akkor szívesen figyelmeztetjük Enders urat, hogy Nagybecskerek egészen véletlenül Magyarországon van, magyar város és itt a magyar közönség nélkül ma már még a czirkuszoknál különb dolgok se igen sikerülhetnek. Mert, tetszik tudni, a föld mozog és nálunk sincsen az embereknek legkisebb kedvük se a régi állapotokba bele nyugodni . . .

— **Temes megye tavaszi közgyűlése** tegnap delelőtt vette kezdetét, a bizottsági tagok rendkívüli érdeklődése mellett. Az ülésen Molnár Viktor főispán előterjesztette, hogy a koronázási jubileum alkalmából 1. A vármegye közönsége intezzen üdvözlő feliratot a király ö Felsegehez; 2. válaszon meg egy 12 tagú küldöttséget, mely június 8-án a többi törvényhatósági küldöttséggel tisztelegjen Budán a király előtt; 3. keresse meg a vármegyében levő egyházi főhatóságokat, hogy június 8-án a vármegye minden községében ünnepélyes háláadó istentiszteletet tartassanak; 4. egy elsőrendű hazai művész által készíttesse el a közgyűlési terem számára ö Felsege mostani arcképét. Az indítványt egyhangulag, szűnni nem akaró lelkes éljenzés közt elfogadták. A főispán ezután Csernovics Péter elhunytáról emlékezett meg, s indítványára egyhangulag határozatba ment, hogy a megye közönsége a nagy ember emlékét jegyző könyvileg megörökíti és erről a gyászoló családot értesíti. Ezután az üresedésben levő tisztviselői állásokat töltötték be. A központi járás főszolgabirójává megválasztották: Hollósy Gyula dr.; a fehértemplomi járás főszolgabiraja Kapdebo Gergely; a lippai járás főszolgabiraja Ujváry Kálmán és a csákovai járás főszolgabiraja Somogyi Gyula, hazközösségi tb. főszolgabiró lett. Aljegyzőknek megválasztották: Lendvay Miklós, Radisits István, Bánfalvy Gyula és Jeszenszky Frigyes. Árvaszéki jegyzőnek: Mály István. Szolgabiróknak megválasztották: Ferenczy Sándor és Hatfaludi László. Főpénztárnokká Hild Lajos lett. Az újonnan megválasztott tisztviselők az esküt nyomban letették. A közgyűlést délután folytatták.

— **Apróság.** Az asszony férjével a korzón sétál, és köztük a következő diskurzus fejlődik ki: A sz-

szony: Goromba. Maga nem hagyja az embert élni. Egyszer csak azt hallja, hogy a Bégába ugrottam. Meg tenném ebben a pillanatban, de sajnálom . . .

— Oh, kérem . . .

— Sajnálom az — új ruhámat.

— **Megyei zurnalisztika.** A „Kikindai Közlöny“-t eddigi tulajdonosa és szerkesztője Erődi Dániel az ismert költő, átadta Scheinberger Ignácznak, aki már a legközelebbi számtól szerkesztő-tulajdonosa lesz a lapnak. Erődi Dániel hosszú évek során át példás buzgalommal és lelkiismeretes tárgyilagossággal szerkesztette a lapot, és annak föllendülésén marandó érdemeket szerzett.

— **Szerelmi bánat, öngyilkosság.** Temesváron Szentpály Éva, egy tizenhat éves szép leány és a barátnője, a hasonló korban levő Cserny Paulina, szerelmi bánatukban a Bégába akarták magukat ölni. Szentpály Éva bele is ugrott, de Cserny Paulinának az utolsó perczen elment a kedve a korai haláltól s a helyett, hogy követte volna társnőjét, segítségért kiáltott. Kiáltásait meghallotta az arra menő Petrovics Lajos pénzügyőr, rögtön a szerencsétlenség színhelyére sietett s a derék ember habozás nélkül, ruhástól beleugrott a vízbe. Nagy küzdelemmel elérte a már fuldokló leányt s kimentette a halálveszélyből.

— **Agyontiport földbirtokos.** Pekáty Sándor bacszzentamási földbirtokos iszonyú szerencsétlenség áldozata lett kedden. Könnyű fogatán hajtattott tanyájára, de utközben két lova megbokrosodott s egy fordulónál úgy elragadták a kocsit, hogy felfordult. A szerencsétlen ember lába beleakadt a gyeplőnél fogva a kocsiba s fejjel végigvágódva a földön, így hurcozták magukkal utcákon keresztül a szilaj állatok, miközben fejét és kezét teljesen összerúpták. A népnek csak nagy nehezen sikerült a megvadult állatokat megállítani, de Pekáty Sándornak már csak holttestét szedhették ki a kocsironcsok alól.

— **Id. Teleki Sándor gróf** egészségi állapota nagy mértékben javult. A közszeretben részesülő ezredes erős természetű kiállotta a krízist s így — az orvosok véleménye szerint — egészsége rövid idő alatt helyre áll. A közönség örömmel értesült a hírről s csak azt fájlatja, hogy a gróf teljes javulásáig senkit sem fogad.

— **A sárga-fekete szín Zomborban.** Zomborból írják: Május hó elsején a cs. és

neki esett a kigyónak és ketté tépve — lenyelte.

Ismét egy óra telt el. A golya-asszony, mintha csak érezte volna, hogy valami veszedelem közeledik, meg sem mozdult a helyéből. Mély bánat vett rajta erőt s alig figyelt kicsinyeinek nagyon is hangos hívó szavaira.

A kis idegen csendesen viselte magát a fészeken, valószínűleg azért, mert az új helyzet hatott rá félemlítően. A helyzet kínos volt.

Egyszer csak irtózatosszárnyuhogás hallatszott a levegőben. Föltekinttem.

Egy óriási golyasereg jött a szélrózsa minden irányából. Egy perc alatt leereszkedtek s ellepték a környék minden elfoglalható magasabb helyét. Minden tetőn, boglyán, kazalon golyák ültek. Csak úgy tarkállott tőlük minden.

A sokaság daczára teljes csend uralkodott. Látszott rajtuk, hogy valami komoly dolog hozta őket össze, vontak el foglalkozásuktól, hogy egy nagyon fontos ügyben intéletet hozzanak.

Ez volt a másodfoku bíróság és a főfórum.

Kis vártatva felállott egy derék him s méltóságos léptekkel közeledett a fészek felé. Háromszor a fészekbe és ugyanannyiszor a mellette álló asszonyra nézett, azután épp oly kimért léptekkel távozott, a hogy jött. Példáját vagy harmincz-negyven golya követte s mikor mindannyian meggyőződtek arról, hogy a fészeken „idegen“ van, mintegy varázsütésre állottak fel s elkezdtek kelepelni. A bírák példáját a többiek

kövezték s egy pillanat alatt olyan kelepelés támadt, hogy szinte rengett a föld belé. A szegény asszony zavara nőttön nőt, de nem tehetett semmit.

A következő perczen megszűnt a kelepelés. A golyák egyszerre hallgattak el. De ugyanabban a pillanatban megrohanták a szegény asszonyt s a szó szoros értelmében agyon vagdalták csőveikkel. A kis idegent könyörtelenül kidobták a fészekből, a fészket szétszórták, a három kis golyafiókát pedig elvitték. — Azon az udvaron hosszú ideig nem épített többé golya.

Eddig a történet. Brehm azt mondja, hogy a golyák szerelemföltésből ölik meg egymást, különben nem.

És mivel a családi élet a madaraknál olyan példás, a feleséghez való jutás megoly nehéz, nem csodálkozhatunk azon, hogy ezzel az ártatlan golyaasszonysággal ily kegyetlenül bántak el.

Egy nevezetes momentum azonban nem kerülheti ki a figyelmünket az elmondottak olvasásánál. Az t. i., hogy a cserét észrevették s hogy az asszony hűtlenségét nem egyedül a férj, hanem egy I. és egy II-od foku fórum konstatálta és csak ezután ítélték el a szerencsétlent, továbbá, hogy arra a helyre sokáig nem építettek és hogy a kis libafiókát könyörtelenül kidobták, a fészket szétszórták, a golyafiókát pedig máshová szállították. (Ha nálunk is ilyen bíróság ítélné . . . Én bizony nem merek erre még csak gondolni se. Mennyi ártatlant ítélnének el! . . .)

Mindezen cselekedetek oly magas foku intelligenciára mutatnak, hogy egy pillanatig sem kételkedhetünk abban, hogy az egész alapos megfontolás és higgadt megfontolás folyománya volt. Természetes, hogy másképp ítélnék a bírák, ha megtudják, hogy a csalást egy pajkos fiú követte el. De hát a való tény kiderítése néha az emberi bírónak is igen nehéz, nem ritkán lehetetlen.

Kitűnik ezekből, hogy a madarak, jelesül a golyák, szigorú erkölcsbírák s hogy ebben a tekintetben éppen nem ismerik a tréfát. Hogy az erkölcsiség az értelem kifolyása, azt mindenki tudja és az igazi természetbúvár előtt rég meghaladott álláspont a madarak vagy más, agyvelővel bíró állatoknál értelemről beszélni. A hol agyvelő van, ott értelemnek is kell lenni.

A társaságban élő állatok (méhek, hangyák stb.) rendkívül értelmesek, az egyedül élők már kevésbé azok.

De akármerre tekintünk, mindenütt azt látjuk, hogy a főtörekvés a család-alapítás és az utódok gondozása, fölnevelésére irányul még pedig a leggyöngédebb módon. És e tekintetben nem ismerünk különbséget, sem a legalacsonyabb, sem a legmagasabb szervezettel bíró egyének közt, csak a kivétel módzatai mások.

A lényeg mindenütt ugyanaz.

Grósz Alajos.

4
kir. huszárezred legénysége „májusfát“ állított föl. Csupa fekete-sárga zászlókkal s cifraságokkal volt díszítve. Reggel a járókelő tömeg, mely ugy is elégedetlen a nemrég lefolyt katonai botrányok miatt, hangosan követelte a nemzeti színű lobogók feltűzését. Ezt tenni azonban vonakodtak, mire a tömeg zavongása nöttönött. Végre a tapintatos térparancsnok feltűztette a nemzeti zászlót s az incidensnek ezzel vége lett. A háromszínű lobogók megnyugtatólag hatottak. Bizony már eleve is ki kellett volna azokat tűzteni

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi Ujság“ május elsei száma 19 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Firczak Gyula, munkácsi görög szertartású katolikus püspök.“ (Arczképpel.) — „Az én sikereim.“ Költemény Mares Ödöntől. — „Két nap egy nábob életéből.“ Rajz a közelmúltból. Irta Gereb János. — „Az 1892-iki nagy háború.“ — „Egy orosz-lánkölyök története.“ Irta Johnston H. H.; az angol földrajzi társulat tagja. (5 képpel.) — „Egy francia vármegye.“ Bertha Sandortól. — „A párisi titkos rendőrség.“ (10 képpel.) — „Száraz labdalabda a Duna fenekén.“ Látogatás a Vaskapunál. (Képekkel: 1. Baross miniszter kísérteivel a Vaskapunál. — 2. A juezi zuhatagnál dolgozó amerikai nagy furó gép.) — „Fejedelmi sportok.“ — „Radetzky tábornok és a magyar serezek Milanóban.“ 1848-iki történelmi emlék, Régi honvédtől. — A khedive és a szultán fermanja. (Képpel: Abbas pasa, az új khedive csapatszemléje.) — „Londoni divatlevél.“ (Képpel) Alicetől. — Irodalom és művészet; Közintezetek és egyetemek; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes heti rovatok.
A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai ujdonságok“kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában, (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félelve 1 frt 20 kr.

A közönség köréből.*)

— Nyilatkozat. —

A „Módos és Vidéke“ című ujdonszülött hetilapocská f. évi május 1-en megjelent 3 ik számában csekély személyemmel is foglalkozik, állítván, hogy en a szerb-íttebeli községi jegyző ellen taplált boszúból az elmúlt április hó 24-én megtartandó ittebeli országos pótvásár megtartását betiltottam s ez által sok iparosnak érzékeny kárt okoztam, holott a szerb-íttebeli községi jegyzőnek Budapestről kelt távirati sürgönyéből megtudtam, miszerint a pótvásár a nagyméltóságu m. kir. kereskedelemügyi miniszterium részéről engedélyezve lett s így annak megtarthatóságát mi sem akadályozta.

Habár eszemagában sincs a „Módos és Vidéke“ című lapocskának cikkirója előtt vedekezni, hanem igenis a lapot olvasó tisztelt közönségnek tájékozásul kijelentem, hogy a célzatos személyemet sértő cikik tartalma minden ízében el van ferditve, tehát valótlan.

Annak előrebocsátásával, hogy a járásombeli községi jegyzőkkel ugyan nem ölelkezem, de egyikük ellen sem soha boszút nem forraltam s jelenben sem forralok, sőt ellenkezőleg, a mennyire a méltányosság határai engedik, irányukban nagyon is elnéző vagyok s már nem egynek fejéről hártottam el a veszedelmet; a valódi tényállás a következő: Szerb- és Magyar-Ittebe vásári joggal felruházott községek a rendes időben megtartandó tavaszi országos vásárokat az éppen ama időre eső szent husvétii ünnepek miatt meg nem tartatták, a miért is elkésve április hó 24-én megtartandó pótvásár engedélyezésére a nméltóságu magy. kir. kereskedelemügyi miniszteriumhoz folya-

*) E rovat alatt közérdekű közleményeket díjtalanul, de a beküldő felelősségére közlünk. (A szerk.)

modtak, a honnét Torontálmege tekintetes alispáni hivatalának utján a következő elutasító rendelet érkezett le:

„Torontálvármegye alispánja. 15738. sz. 1892. Tekintetes szolgabíroságnak Párdányon. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter e hó 18-án 26627. sz. a. kelt rendeletével Magyar- és Szerb-Ittebe községek előljárásiágának közvetlenül nála benyújtott kérvényét, melyben a folyó évben április 17-ére eső országos vásárnak április hó 24-ére való áthelyezését kérik, mellékleteivel együtt visszaadás végett oly felhívással küldötte le a vármegye közönségének, értesítse a folyamodó községeket, miszerint kérelmüket nem teljesíthette, mert folyamodásuk csak folyó évi április hó 17-én érkezven hozza, az áthelyezés többé sem engedélyezhető, sem annak közvétetele eszközölhető nem volt. Erről főszolgabíró urat további megfelelő eljárás végett oly felhívással értesitem, miszerint ezen rendeletről nevezett községeket azonnal tudomásba helyezze.

Keit Nagybecskerekén, 1892. évi április hó 22-én. Alispáni szék üres: Dániel s. k., m. főjegyző.“

Azt hiszem, hogy a közlött rendelethez további commentár nem szükséges, s ily körülmények között egyebet nem tehettem, mint a vásár megtartását betiltani, megjegyezvén, hogy a szerb-íttebeli jegyzőnek Budapestről segédéhez küldött sürgönye a valóságnak éppenséggel meg nem felelt.

A magyar ittebeli előljárásiág ellen, — mert ez követte el ama vastag hibát, hogy a miniszteri intézkedés leérkezte előtt a pótvásárnak április hó 24-én leendő megtartását az egész környékben meghirdette, általam elrendelt, s a napokban megtartandó fegyelmi vizsgálat ki fogja deríteni, hogy tulajdonképpen ki a vetkes ezen ügyben és ki ellen vannak jogosítva a minden esetre időben és pénzben kárt vallott iparosok — kiknek tévutavezetését magam is felette sajnálom — kárterítési keresetet indítani.

Amidőn a tekintetes szerkesztőséget kérem, hogy fenti közérdekű soraimat becses lapjában közvétetni sziveskedjék, maradtam Párdányban, 1892. évi május 4-én

A tekintetes szerkesztőségeknek kész szolgálja:

Hertelendy Imre.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése május hó 5-én.)

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a földmivélesügyi tárca költségvetését.

A napirend előtt izgalmat keltő módon tárgyalták Horváth Gyula rendreutasításának ügyét. Horváth ugyanis a tegnapi ülésen féktelenül sértő szavakban tört ki a debreczeni katonai affaire-ben szereplő tiszt ellen azért, mert Gromon Dezső államtitkár vonakodott az illető tiszt nevét megmondani. Ezért aztán nagy zajban bár Bánffy báró elnök Horváthot rendreutasította, mit az utóbbi nem hallott. Az „Országgyűlési Napló“ban szintén benne van a rendreutasítás, holott ma kitűnt, hogy azt Horváthon kívül sokan nem hallották.

Horváth Gyula is felszólt az ügyben és midőn kijelenté, hogy nem hallotta a rendreutasítást, hozzá tette, hogy ha hallotta volna nyomban megmagyarázta volna sajnálatos közbeszólását, melyet különben csakis az államtitkár fitymáló hangja provokált.

Bánffy Dezső báró kijelenti, hogy a rendreutasítás megtörtént, talán a zajban nem hallották.

Horváth Gyula meghajlik az elnöki rendreutasítás előtt.

Gromon Dezső államtitkár a házra bizza annak megítélését, hogy fitymálva beszélt-e? Az illetőt nem mint tisztet, de mint magáról megteledkezett ifjut védte a másodszeri pellengetésre allitástól, a mi meg is történt volna, ha a kérdéses affaire-ben szereplő tiszt nevét a Hazban is elmondja. Ezt a kiméletet bármelyik polgari ifjuval szemben is megtette volna.

Erre következett a napi rend, a földmivélesi tárca budgetjének tárgyalása, melynek során Boros Beni nagyobbiszabásu beszédet tartott, keveselven a tárca dotaczióját, behatóan foglalkozván a talajjavítás szükségével.

Bethlen András gróf miniszter, erre két óráig tartó beszédet mondott, melyekben kiterjeszkedett tárczájának minden tételére. Hivatalosan bejelenti, hogy a délvidéki állambirtokokat önálló farmokká fogja fölosztani, és berbeadja garanciát nyújtó szakszerű birtokosoknak.

A miniszter beszédét a Ház nagy tetszéssel fogadta.

Zalka püspök jubileuma.

Győr, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Zalka püspök 25. éves jubileuma, fényesen ment végbe. Jelen volt Steiner püspök és Laszlo főherceg is. Este 600 lampionos menet vonult a püspök ablakai alá.

Szerencsétlenség a kereskedelmi miniszteriumban.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A kereskedelmi miniszteriumban, Cseörgheő miniszteri tanácsos szobájában, gázkiomlás történt. Kulcsár házmaster lampával a szobába sietett, mire robbanas támadt. Súlyosan megsebesült.

Öngyilkos önkénytes.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Blahansik tüzerönkénytes ma öngyilkos lett. Szigorú bánásmód kergette a halálba.

Az ifju csehek újabb kirohanása.

Bécs, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén az ifju csehek zajosan követelték Schönborn gróf igazságügyminiszter vád alá helyezését. A tárgyalást még ma is folytatják.

Közgazdaság.

A budapesti gabnatözsderől.

Budapest, május 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Buzát csak gyengén kínáltak, a vételkedv kedvezően jó volt; 10000 mm. forgalom mellett effect. árúért 5-10 krral többet fizettek. Effectiv Zab 10 krral emelkedett. Egyébb változatlanul jegyez.

Határidő üzletben: is árvjavulás érezhető

Buza máj. — jun. 8.80 — 82.

Buza őszre 8.30 — 32.

Tengeri jun. 4.88 — 90.

Tengezi jul. — aug. 5.03 — 05.

Zab tavaszra 5.44 — 46.

Zab őszre 5.57 — 59.

Káp-repcze 12.05 — 07.

REGÉNY-CSARNOK.

I r é n .

Regény.

— A „Torontál” számára írta: —
Scossa Dezső.

(15-ik folytatás.)

Iren világba lépése csupán annyiból állt, hogy letette a gyászt, színházba járt, a tél folyamán bizalmas társaságot gyűjtött magának s néhány bálban megjelent.

Elhíresztelt gazdagsága, elismert szépsége elég volt, hogy az ifjúságot teljesen lekösse s annak e tél folyamán nem is volt más ünnepeltje, mint Iren, a ki önfelédten vetette magát az élvezetek árjába.

Eleinte, a mig ez az élet az újság ingerével hatott, elég kellemesnek tetszett előtte. Feledést keresett sok, sok, szenvedéséért, kielégíteni akarta már egyszer hiuságát, melyet annyiszor le kellett küzdenie és hátterbe szoritania s vigasztalást elhagyatottságában, a mely a betegsége szagát, a hova oly sok ideig kötve volt s lelkiismerete összes rémeit juttatta eszébe csupán.

Es bőven talált kárpótlást mindenért, a mit csak szenvedett. Szinte belefáradt abba az unós-untalan való öltözködésbe, látogatók fogadásába, éjjelezésbe, a mi ugyan eloszlatta a kintz rémeket, mintha csak bárányfelhők lettek volna, a mely fényes, irigylet élete daczára is sok töprengést okozott.

Tagadhatatlan volt például, hogy a jeunesse d'ore, a mely pillangóként röpködött körülötte, sokkal szabadabban társalgott vele, mint azt más nő engedhette volna. Az ő szalonjában bizonyos ficsuros hang kezdett uralkodni, a mi divatos volt ugyan, de bosszantotta, sertette.

Sokszor azt hitte, hogy kalandornőnek tekintik, a kivel ép ugy lehet mindent tenni, mint a félvilág-hölgyeivel. Néha megkísérlette, hogy erélyesen visszautasítva ezt a bánásmódot s megtorolja azt. Kikacagták érte s minden a régi ben maradt.

Amde még ennél sokkal keserűbb tapasztalások is vártak reá. Az a bánásmód, a mivel a fiatalág illetve, más modorban az asszonyok részéről is nyilvánult. Némelyek bizonyos tartózkodást tanúsítottak iránta, többen óvatosságot mutattak a vele való érintkezésben és voltak olyanok is, a kik szerettek vele foglalkozni, de ismeretséget elkerülték.

Ezek a túsúrúshoz hasonló apró maliciák nagyon hamar elvették az élvezetek árjának édes ízét s a szép özvegy érezni kezdte, hogy az ember boldogságára nem elég a gazdagság s hogy magában semmire sem mehet.

Mit tegyen tehát?

Az estélyek, a miket rendezett, nem voltak olyanok, mint a másokéi s nagyon elütöttek attól, a hogyan ő azokat magának elképzelte. Egyszerűen egy egyedül álló hölgy estélyei voltak azok, a melyekről hiányzottak a kritikus férjes-nők s a melyeken a szabadoncz fiatalág rakoncátlan jókedve naggyobbára tulment a határon. És e miatt megszólalt, szemrehányásokat tettek neki, ugy, hogy alig maradt számára azokból egyéb, mint a kellemetlenségek hosszú láncazata.

Ezt azonban otthonában is eléggé feltalálta. A nagy vagyonnal ezernyi gond szállott vállaira. A birtokok kezelése, a házak jövedelmei eddig ismeretlen terheket róttak reá, s a bizalmatlanság, a mit alkalmazottjai ugy mint cselédjei iránt táplált, második leküzdhetetlen természetévé vált.

Mind e bonyodalmas állapotok között a fiatal ügyvéd utmutatásai, a ki utóvégre is csak jogi tanácsokat adhatott, nem voltak elegendők, férfi kellett volna, a ki parancsolni tud s a kinek szavát respektálják, mert a testnek hiányzott a feje s annak szüksége mindenben érezhető volt már.

Hiszzen, ha csak férjet kellett volna szereznie, azt könnyen megtalálhatta volna azok között, a kik szívüket a nagy vagyon-

ért cserébe adni minden pillanatban készek lettek volna. De neki nemcsak férjre volt szüksége. Neki egy előkelő férfiura volt szüksége, a kinek tekintélyes neve vagy állása van a társaságban és közéletben, a ki neki nevet és rangot biztosíthatott volna, ha mindjárt vagyona nem volt is.

Es a mint tágas termeiben egyedül járt alá s fel, nem egyszer töprengett e fölött. Ha eleinte azzal az eltökélt szándékkal foglalta is el helyét a társaságban, hogy mint özvegy szerepeljen ott, a körülmények hamar megbarátkoztatták azzal a gondolattal, hogy férjhez kell mennie.

Csak érdek vezérelte, e lépésével is, egyéb nem jött figyelembe. Es amint ismerőseinek névsorát emlékezetébe hozta, pillanatig sem kételkedett, hogy bármelyiket választaná is azok közül, mindenki kész volna „a legjobb” és „leghűbb” férj szerepét elvállalni mellette.

Amde a hosszú névsorban alig talált egyet is, a kinél megállapodott volna. Mindenk nagyon egyformának tűnt fel előtte, csak Oszlányi Kornél bárónál állapodott meg egy keveset. Ez leginkább érdekelt. Sok tekintetben kivált azok közül, a kik a pénz sóvárgásában versenyeztek egymással. Tetszett előkelő magaviselete, a mely nem volt ugyan ment minden spleentől, de jól illett magas növéséhez, halvány arczához és halk beszédmodorához.

A fiatal báró az este óta, a melyen Irént először látta, rendes látogatója lett házának s csakhamar háttérbe szoritotta mindazokat, a kik szerencsét próbálni jöttek körébe s kártyákat hamar kijátszottak.

Kornél báró azonban nem sietett előnyös helyzetét felhasználni, s így ha egyedül maradtak is, szótlanul és idegenül ültek egymással szemben s hónapok multak el a nélkül, hogy Irénnek eszébe jutott volna a bárót biztató mosolylyal jutalmazni s annak annyi bátorsága sem volt, hogy a szép nő kezét megszorítsa, vagy szívéhez közelídjék.

A szerelem egyiknek szívében sem sarkadt s mindketten azt látszottak várni, hogy az idő intezze el viszonyuk fejlődését.

Pedig mindketten érezték, hogy közöttük történni kell valaminek s titokban Irén késsen volt már kimondani a báró kéré szavára a boldogító „igent”, a báró pedig érezte, hogy atyja, nagynénje és hitelezőinek zaklatása elől alig szabadulhat másként, mint hogyha az özvegyet nőül veszi. De az elhatározó lépést mindig huzta, halasztotta, mintha csak valami nyugtalanította, visszatartotta volna a multból, a melynek árnya még most is kísértette.

Végre azután Oszlányi ezredes vetett véget a halogatásnak s személyesen kérte meg Irén kezét fia számára. Az esemény csakhamar köztudomásúvá lett s újabb anyagot szolgáltatott a beszélésre. Az, hogy a bárót e házasságra csupán csak nyomasztó anyagi viszonyai birták, pillanatig sem volt kétséges. Csak Irén elhatározása fölött csodálkoztak még. Csiklandós argumentum volt az, hogy a szép özvegy, a ki eddig meg volt fosztva a szerelem érzetétől, most, hogy annak üdítő sugarai hideg és közönyös lelkét először érintették, felmelegedett és szenvedélye lángra gyulladt.

Epen azt keverték tehát a dologba, a minek legkevesebb köze volt hozzá. A jegyepár hamar tisztában volt egymással és eljegyzésük napján Irén páholyában, Kornél pedig a klubban csakoly pontosan jelent meg, mintha semmi sem történt volna.

(Folyt. köv.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1892 május 1-től.

Menetrend a Nagy-Kikinda—nbecskerek vasútvonalon.

Nagy-Kikinda—Nagy-Becskek.		3512	3514	3502
		v. v. v. v.	v. v. v. v.	sz. v. sz. v.
		I.II.III. osztály		
Budapest ind.		6.30	8.25	2.35
Temesvár		9.50	11.20	4.00
Nagy-Kikinda		3.05	4.05	7.20
Karlova		4.09	4.46	8.04
Beodra		4.28	4.57	8.19
Török-Becse—Aracs		5.36	5.36	9.02
Kumán		6.06	5.56	9.22
Melencze		6.40	6.15	9.42
Ellemér		7.09	6.34	10.01
Nagy-Becskek	érk.	7.33	6.51	10.18

Nagy-Becskek—Nagy-Kikinda.		3501	3511	3513
		sz. v. v. v. v.	v. v. v. v.	sz. v. sz. v.
		I.II.III. osztály		
Nagy-Becskek	ind.	5.50	12.00	7.20
Ellemér		6.08	12.21	7.44
Melencze		6.30	12.51	8.16
Kumán		6.46	1.11	8.37
Török-Becse—Aracs		7.11	1.49	9.19
Beodra		7.45	2.29	10.04
Karlova		7.56	2.42	10.22
Nagy-Kikinda	érk.	8.36	3.30	11.13
Temesvár		—	5.20	4.24
Budapest		1.20	—	8.15

Menetrend a Torontál helyi érdekű vasutak vonalain.

Versecz—Nagy-Becskek.		364*	3602	3612
		v. v. v. v.	sz. v. v. v.	sz. v. sz. v.
		I.II.III. o.		
Temesvár		—	—	12.00
Versecz	ind.	—	5.50	2.20
Versecz-Rét		—	5.57	2.25
*Temes-Paulis		—	6.03	2.32
Bethlen-Tanya		—	6.11	2.42
*Szivattyutelep		—	6.22	2.55
*Loudon-Tanya		—	6.29	3.04
Nagy-Margita		—	6.37	3.13
Zichyfalva		—	6.49	3.25
Györgyháza		—	7.01	3.40
Szécsénfalva		—	7.16	3.57
Ó-Lécz		—	7.24	4.07
Kanak		—	7.33	4.19
Bóka		—	7.49	4.38
Szécsány	érk.	—	8.00	4.52
Párdány l. alul.				
Szécsány	ind.	4.01	8.10	5.07
Szárcsa		4.27	8.24	5.24
*Lajosmajor		4.31	8.37	5.37
Pusztá-Kenderes		4.38	8.43	5.46
Lázárföld		5.01	8.51	5.57
Nagy-Becskek-Bégapart		5.32	9.15	6.31
Nagy-Becskek	érk.	—	—	6.35

Nagy-Becskek—Versecz.		3601	3611
		sz. v. v. v.	v. v. v. v.
		I., 2., 3. o.	
Nagy-Becskek	ind.	8.15	—
Nagy-Becskek-Bégapart		8.22	5.25
Lázárföld		8.50	5.58
Pusztá-Kenderes		8.56	6.06
*Lajosmajor		9.2	6.14
Szárcsa		9.16	6.30
Szécsány	érk.	9.29	6.45
Szécsány	ind.	9.44	7.00
Bóka		9.57	7.15
Kanak		10.14	7.35
Ó-Lécz		10.23	7.46
Szécsénfalva—Ráros—Istvánvölgy		10.32	7.58
Györgyháza		10.42	8.10
Zichyfalva		10.54	8.27
Nagy-Margita		11.09	8.43
*Loudon-Tanya		11.18	8.52
*Szivattyutelep		11.26	9.01
Bethlen-Tanya		11.39	9.15
*Temes-Paulis		11.47	9.25
Versecz-Rét		11.55	9.33
Versecz	érk.	11.59	9.37
Temesvár		3.16	—

Szécsány—Párdány.		3702	3712
		v. v. v. v.	v. v. v. v.
		II. III. o.	
Szécsány	ind.	9.34	7.05
Módos		9.56	7.32
*Fény		10.07	7.44
Párdány	érk.	10.18	7.56

Párdány—Szécsány.		3713	3711
		v. v. v. v.	v. v. v. v.
		II. III. o.	
Párdány	ind.	7.00	3.50
*Fény		7.13	4.03
Módos		7.37	4.18
Szécsány	érk.	7.50	4.41

Az éjjeli órák — esti 6 órától fogva reggeli 5 óra 59 percig — a perczek számjegyeinek aláhuzása által (6.00—5.59) vannak megjelölve.
A *gal jelzett állomásokon a vonat csak feltételesen fel- vagy leszállás végett áll meg.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.
Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

Nyiltér. *)

Butorszállítás és költözködés.

*) Az e rovat alatt közöltéert nem vállal felelősséget a szerk.

H i r d e t é s e k.

469. sz. kig. 1892.

(193—3.1)

Pályázati hirdetmény.

A megye tettes törvényhatósági bizottságának f. évi április hó 7-én 334-5309. sz. alatt kelt határozata alapján Perlasz községben 1000 frt fizetés és minden látogatás után 50 krnyi díjjal szervezett községi orvosi állás betöltendő lévén, a választás f. évi május hó 28-án, d. e. 10 órakor Perlasz községházánál fog megtartatni.

A pályázók felhivatnak, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat a választást megelőző napig alólirottánál benyujtsák.

A hivatalos magyar nyelven kívül a német és szerb nyelvnek szóbeli jártassága megkívántatik.

Nagybecskerek, 1892. április 30.

Bakalovich Ágost,
főszolgabíró.

1502. sz. ki. 1892.

(187—3.2)

Pályázati hirdetmény.

A Németpárdány községénél rendszeresített, 300 frt évi javadalmazással ellátott községi irnoki állás leköszönés folytán megüresedvén, annak szabályszerű és f. évi május hó 21-én délelőtt 9 órakor Németpárdány községházánál megtartandó választás utján leendő betöltésére pályázat nyitattik és felhivatnak mindazok, a kik ezen állás elnyeréseért pályázni óhajtanak, hogy eddigi működésüket, valamint a magyar és német nyelvnek szó és írásban való tudását, nemkülönbön erkölcsi magukviselését igazoló bizonyítványaikat alólirott főszolgabírói hivatalnál f. évi május hó 20-áig benyujtsák.

Párdány, 1892. április 20.

Torontálvármegye párdányi főszolgabírói hivatala.

2164. sz. kig. 1892.

(191—3.2)

Pályázati hirdetmény.

Öregfalun létesített községi szülészneői állomás betöltése vegett a pályázat ezennel kiiratik, ezen állomással 80 forint évi fizetés, azonkívül minden szülés után 1 frt, éjjeli látogatásnál 30 kr. és a nappali látogatásnál 20 kr. díjazás van egybekötve, — a választás Öregfalu község házában f. évi május hó 18. napjának délután 4 órakor fog eszközöltetni. Felhivatnak a pályázni szándékozók, miszerint az 1876. évi XIV. tcz. 51. §-ban előirt okmányokkal felszerelt kérvényeit f. évi május hó 17-ig ezen főszolgabíróshoz beterjesszék és megjegyeztetik, miszerint mondott községben a magyar és román nyelv bírása kívánatos.

Csene, 1892. április 29.

Dr. Dellimanics,
főszolgabíró.

2079. sz. kig. 1892.

(186—3.2)

Pályázati hirdetmény.

Billéd községében lemondás folytán üresedésbe jött irnoki állásra, mely 350 frt készpénzbeli fizetéssel jár, ezennel pályázatot nyitok. Felhívom pályázókat, hogy kérvényeiket f. évi május hó 18. napjának délután 5 óráig hozzám adják be, mert a később beérkezők figyelembe nem vétetnek.

A választás f. évi május hó 19-én délelőtt 10 órakor fog Billéd községházánál megtartatni.

A német nyelv ismerete megkívántatik.

Csene, 1892. április 26.

Dr. Dellimanics,
főszolgabíró.

Margit

GYÓGYFORRÁS

MAGYAR SELTERS.

Borral használva a legegészségesebb ital.

Van szerencsénk teljes tisztelettel tudatni, hogy Margit telepünkön a „Margit” (Magyar Selters) gyógyviznek eddig is legújabb rendszerű kezelését újra főkélesztettük. Gyógyvizünket új czimkével ellátott új alakú, az eddigiekénél erősebb üvegekben, a viznek valóztalanul maradását biztosító erős dugaszolással és ónkupak-elzárással hozzuk forgalomba, mely újításra szíves figyelmet felhívjuk.

Dr. Karlovsky utóda
a Margit gyógyforrás igazgatósága.

Orvosi bizonyítványok.

1892.

Dr. KORÁNYI FRIGYES,

kir. tanácsos, egyetemi tanár, a budapesti m. kir. tud. egyetem I. belgyógyászati kórodájának igazgatója.

A Margit (Magyar Selters) gyógyvizet sokszorosan használtán, úgy magángyakorlatomban mint a vezetésem alatt álló egyetemi kórodán azt jó hatásúnak találom: a nyákhartyák, főleg a gyomor és légutak nyákhartyáinak hurutos bántalmánál. A használatban levő egyéb vizektől, melynek a Seltersi, Rademeri, Vichy stb. különbözök e viz csekélyebb szabad szénasav tartalmánál fogva, s azért oly esetekben, midőn vérzések lehetősége forog fenn vagy a vérkeringési szervek izgatásaitól kell tartani, a szénasavdúsabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. KÉTLY KÁROLY,

egyetemi tanár, a budapesti m. k. tud. egyetem II. belgyógyászati kórodájának igazgatója. A „Margit” (Magyar Selters) gyógyforrás vizét, mely a tiszta szikléges ásványvizek sorába tartozik, részint magángyakorlatomban, részint a vezetésem alatt álló egyetemi belgyógyászati kórodán, hosszú idő óta használom, s azt a gyomor, belék, húgyhólyag, főleg pedig a légzőszervek hurutos bántalmánál legjobb eredménnyel alkalmaztam. E viz más hasonló vegyi összetételű vizek közt, mint a Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübbli stb. kisebb szabad szénasav tartalmánál fogva bir előnyvel.

ÉDESKUTY L.

Budapest, Erzsébetter 8. sz.

cs. és kir. és szerb. kir.
udv. ásványvíz-szállító

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

(54-12.5)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.